

TILLSYN 9/26

Tullkontroller 2025

Kemikalieinspektionens kontroller av produkter
som importeras till Sverige

Kemikalieinspektionen arbetar med att minska risken för att människor och miljö skadas av kemikalier. Vi är en statlig myndighet som kontrollerar att företag följer reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel och kemikalier i varor. Vi prövar ansökningar om tillstånd för att sälja och använda bekämpningsmedel. För att främja god hälsa och bättre miljö utvecklar vi lagstiftning och andra styrmedel i Sverige, inom EU och internationellt.

Kemikalieinspektionen.

Artikelnummer: 511 527

Förord

Denna rapport beskriver Kemikalieinspektionens tillsyn av produkter i samverkan med Tullverket under 2025. Från Kemikalieinspektionen deltog inspektörerna Jörgen Rosberg och Malin Stenström vid Enheten för tillsyn av kemiska produkter, Rebecca Henriksson vid Enheten för tillsyn av bekämpningsmedel och Marcus Hagberg, Johan Östergren Hemmander och Frida Ramström vid Enheten för tillsyn av kemikalier varor.

Innehåll

Sammanfattning	4
Summary	5
1. Inledning	6
1.1 Om Kemikalieinspektionen.....	6
1.2 Därför jobbar vi med Tullverket vid gränsen	6
1.3 Aktuell lagstiftning i våra kontroller.....	6
2. Metod	9
2.1 Varor.....	9
2.2 Kemiska produkter	10
2.3 Bekämpningsmedel	11
3. Resultat.....	12
3.1 Varor.....	12
3.2 Kemiska produkter	12
3.3 Bekämpningsmedel	13
4. Diskussion och slutsatser.....	14

Sammanfattning

Kemikalieinspektionen samarbetar med Tullverket för att stoppa bristande eller otillåtna varor, kemiska produkter och bekämpningsmedel redan vid gränsen eller efter att import skett. Vid våra kontroller undersöker vi om produkterna som importeras från länder utanför EU uppfyller de krav som gäller i Sverige.

De varor vi kontrollerade under 2025 var elektriska produkter, leksaker och smycken. Utifrån resultatet av kontrollerna fattade vi beslut om saluförbud för 293 olika sorters varor, vilket totalt omfattade drygt 43 000 varor. Dessa beslut innebär att varorna inte släpptes ut på marknaden i Sverige utan antingen återexporterades till avsändarlandet eller förstördes.

Under 2025 har vi även kontrollerat 52 olika kemiska produkter, främst rengörings- och doftprodukter, vid gränsen. Efter kontrollerna säkerställdes att totalt ca 69 000 produkter var korrekt klassificerade och märkta. I de fall importören inte kunde säkerställa att reglerna efterlevdes förbjöds 11 000 förpackningar från att importeras till Sverige. 24 av de 28 produkter som kontrollerades efter import skett, motsvarande ca 100 ton, hade sådana brister gällande klassificering och märkning så att rättelse behövde ske innan de kunde börja säljas igen.

Kemikalieinspektionen fick under året 76 förfrågningar från Tullverket gällande bekämpningsmedel, varav 66 gällde biocidprodukter och 10 gällde växtskyddsmedel. Vid kontroll visade det sig att 13 av biocidförsändelserna och sju av växtskyddsmedelsförsändelserna gällde otillåtna produkter och dessa stoppades av Tullverket. Exempel på produkter som stoppades är insektsmedel, desinfektionsmedel och ogräsmedel.

Samarbetet mellan Kemikalieinspektionen och Tullverket utvecklas kontinuerligt och har lett till ett ökat antal kontroller jämfört med tidigare år. Kontrollerna har dels lett till att farliga produkter har stoppats från att släppas ut på den svenska marknaden, dels att Kemikalieinspektionen har kommit i kontakt med företag som importerar dessa produkter. Dessa företag är många gånger okända för Kemikalieinspektionen och har inte tidigare varit föremål för tillsyn.

Kemikalieinspektionen kommer fortsätta samarbeta med Tullverket för att kontrollera och stoppa produkter som inte uppfyller lagkraven och fortsätta utveckla arbetsformerna.

Summary

The Swedish Chemicals Agency cooperates with the Swedish Customs to stop non-compliant articles, chemical products and pesticides at the border and after import. We control if the products imported from countries outside the EU fulfil the requirements in Sweden.

The articles we controlled in 2025 were electrical products, toys and jewellery. Based on the results of the controls, we decided on an import ban for 293 different types of articles, which covered a total of more than 43,000 articles. These decisions meant that the articles were not placed on the market in Sweden but instead were re-exported to the country of origin or destroyed.

In 2025, we also controlled 52 different chemical products, mainly cleaning and fragrance products, at the border. After the controls, it was ensured that a total of approximately 69,000 products were correctly classified and labelled. In cases where the importer could not ensure that the products were compliant, 11 000 packages were prohibited from being imported into Sweden. 24 out of the 28 products that were controlled after import, corresponding approximately 100 tons, had such incompliances when it comes to classification and labelling that corrective actions was needed before being allowed to be sold again.

During the year, the Swedish Chemicals Agency received 76 inquiries from Swedish Customs regarding pesticides, of which 66 concerned biocidal products and 10 concerned plant protection products. During the controls, it turned out that 13 of the biocide consignments and seven of the plant protection product consignments concerned unauthorised products and these were stopped by Swedish Customs. Examples of products that were stopped are insecticides, disinfectants and herbicides.

The cooperation between the Swedish Chemicals Agency and Swedish Customs is continuously developing and has led to an increased number of controls compared to previous years. The controls have led to dangerous products being stopped from being placed on the Swedish market, and the Swedish Chemicals Agency has come into contact with companies that import these products. These companies are often unknown to the Swedish Chemicals Agency and have not previously been subject to inspections.

The Swedish Chemicals Agency will continue to cooperate with the Customs authority in order to control and stop non-compliant products and further develop the working methods.

1. Inledning

1.1 Om Kemikalieinspektionen

Kemikalieinspektionens uppdrag är att minska riskerna för att människor och miljö skadas av kemikalier. Vi är en myndighet under den svenska regeringen och vi arbetar i Sverige, inom EU och i världen. I vårt uppdrag ingår utveckling av lagstiftning och andra styrmedel samt att pröva ansökningar om tillstånd att få sälja och använda växtskyddsmedel och biocidprodukter. Vi har även tillsyns- och marknadskontrollansvar för kemiska produkter, bekämpningsmedel och kemiska ämnen i varor. Tillsynen riktar sig i första hand mot importörer och tillverkare. Vi ger även tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser i frågor som rör vårt område.

1.2 Därför jobbar vi med Tullverket vid gränsen

Samarbetet mellan marknadskontrollmyndigheter och Tullverket regleras i EU-förordningen om marknadskontroll ((EU) 2019/1020). Enligt dessa regler ska tullmyndigheter kontakta marknadskontrollmyndigheter då de upptäcker produkter som kan misstänkas bryta med produktsäkerhetslagstiftningen.

I Sverige är de flesta produkter som säljs tillverkade i andra länder och förs in till Sverige. Om produkterna kommer från länder utanför EU definieras det som import och produkterna passerar då Sveriges yttre gräns. Genom att samarbeta med Tullverket kan Kemikalieinspektionen upptäcka produkter som riskerar att innehålla farliga och förbjudna kemiska ämnen eller som saknar korrekt märkning eller på annat sätt inte uppfyller lagstiftningens krav.

Kontrollerna vid gränsen ger oss en möjlighet att stoppa produkter som inte uppfyller lagkraven redan innan de har släppts ut på marknaden. På detta sätt utsätts inte slutanvändare och miljön för riskerna med produkterna.

Många av de importörer vars produkter kontrollerades i det här projektet är sådana som Kemikalieinspektionen inte har haft kontakt med tidigare. Att arbeta tillsammans med Tullverket är därför ett effektivt sätt för Kemikalieinspektionen att hitta nya företag vars produkter vi kan kontrollera. Det ger oss också en möjlighet att informera importörerna om vilka regler som gäller så att de framöver kan importera och sätta säkra produkter på marknaden.

1.3 Aktuell lagstiftning i våra kontroller

De produkter som vi kontrollerade omfattas av olika kemikalielagstiftningar. Nedan ges en kort beskrivning av reglerna som främst kontrolleras.

Smycken

Reach-förordningen (EG nr 1907/2006) är EU:s mest omfattande kemikalielagstiftning som bland annat innehåller begränsningar för olika ämnen och blandningar i bilaga XVII. För smycken kontrollerade vi om de uppfyllde begränsningar för innehåll av bly och kadmium. Begränsningen för bly har ett gränsvärde på 0,05 viktprocent och för kadmium är gränsvärdet 0,01 viktprocent.

Elektriska produkter

RoHS-direktivet (2011/65/EU)¹ är ett EU-gemensamt regelverk som begränsar förekomsten av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter. För de elektriska produkterna kontrollerade vi främst innehåll av bly och kadmium. Gränsvärdet för bly är 0,1 viktprocent och för kadmium är det 0,01 viktprocent (i homogena material). Vi kontrollerade även reglerna för märkning som finns i RoHS-direktivet.

Leksaker

Regler för leksaker finns i direktivet om leksakers säkerhet (2009/48/EG). Det begränsar innehållet av vissa farliga ämnen, till exempel tungmetaller och ämnen som klassificeras som cancerogena, mutagena och reproduktionstoxiska. Det ställer även krav på märkning och dokumentation. Leksaker kan även omfattas av andra regler, till exempel vissa begränsningar i Reach-förordningen och RoHS-direktivet om leksaken är elektrisk.

Varor av plast

Det finns flera ämnen som begränsas i varor som är gjorda av plast. Till exempel begränsas vissa ftalater, kadmium och bly genom Reach-förordningen och kortkedjiga klorparaffiner genom POPs-förordningen (EU nr 2019/1021).

Kemiska produkter

Kemiska produkter som släpps ut på marknaden ska vara klassificerade, märkta och förpackade enligt CLP-förordningen (EG nr 1272/2008). Import räknas som utsläppande på marknaden.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU av den 8 juni 2011 om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (RoHS). Direktivet är införlivat i svensk lagstiftning genom förordning (2012:861) om farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning samt i Kemikalieinspektionens föreskrifter KIFS 2017:7 om kemiska produkter och biotekniska organismer

Ämnen som sådana, eller ingående i blandningar eller varor, som släpps ut på marknaden ska vara registrerade i enlighet med Reach förordningen (EG nr 1907/2006).

En del användning av kemikalier innebär oacceptabla risker för människa eller miljö. För sådana användningar kan EU besluta om förbud eller begränsningar. Begränsningar finns i bilaga XVII till Reach förordningen (EG nr 1907/2006). Det är den som importerar som ansvarar för att kontrollera om produkten omfattas av en begränsning och att den efterlevs. I bilaga XIV till Reach förordningen finns även ett antal ämnen som det krävs ett tillstånd för att få användas.

Det är importören som ansvarar för att de produkter som är avsedda för EU-marknaden uppfyller krav i gällande lagstiftningar.

Biocider

I Sverige gäller som huvudregel att alla biocidprodukter måste vara godkända av Kemikalieinspektionen innan de får tillhandahållas på marknaden eller användas. Det finns dock övergångsbestämmelser som medger undantag under vissa förutsättningar och det finns även möjlighet att söka dispens (till exempel nöddispens) för biocidprodukter hos Kemikalieinspektionen.

För biocider finns godkännandekraven i Biocidproduktförordningen (EU 528/2012) och i Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel.

När det gäller kontroll av biocider godkända enligt Biocidproduktförordningen sker kontroll enligt EU-förordningen om marknadskontroll (EU 2019/1020) och för biocider godkända enligt Förordning (2014:425) sker det enligt Miljöbalken (1998:808).

Växtskyddsmedel

Växtskyddsmedel ska ha ett produktgodkännande från Kemikalieinspektionen för att få importeras till Sverige. Om man vill importera en produkt som saknar produktgodkännande, kan den importeras om man har sökt och beviljats dispens hos Kemikalieinspektionen innan import (nöddispens eller dispens för forskningssyfte).

För växtskyddsmedel finns godkännandekraven i Växtskyddsmedelsförordningen (EG 1107/2009) och kontroll av växtskyddsmedel sker enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU 2017/625).

2. Metod

Kemikalieinspektionen blev under året löpande kontaktad av Tullverket med förfrågningar om produkter som misstänktes inte uppfylla kraven i olika kemikalielagstiftningar. De produkter vi blev kontaktade om kan delas in i tre huvudkategorier: varor (smycken, elektriska produkter, leksaker och plastvaror), kemiska produkter samt bekämpningsmedel (biocider och växtskyddsmedel). Nedan beskrivs tillvägagångssättet för kontroll av de olika produkttyperna.

2.1 Varor

När Tullverket misstänkte att varor inte uppfyllde lagkraven skickade de ett varuprov till oss för kontroll. Vid kontrollen av smycken testades varuproverna med XRF-instrument². Instrumentet kan mäta innehåll av vissa tungmetaller, till exempel bly och kadmium. För vissa tester skickades varorna på analys hos ett externt laboratorium.

När vi kontrollerade elektriska produkter och leksaker undersökte vi om de var märkta med CE-märke, identifikationsnummer samt tillverkarens namn och kontaktuppgifter. Vi kontrollerade även det kemiska innehållet med XRF-instrument för att undersöka om varorna innehöll bly eller kadmium.

Plastvaror kontrollerade vi genom att testa dem med XRF-instrument för att kontrollera innehållet av bly och kadmium samt avgöra vilken sorts plast de var gjorda av. Om varorna var gjorda av PVC-plast skickades de på analys hos ett externt laboratorium för att kontrollera innehållet av ftalater och klorparaffiner.

I de fall vi bedömde att varorna skulle kontrolleras inledde vi ett tillsynsärende mot importören. Om produkterna efter kontrollen visade sig uppfylla kraven i den aktuella lagstiftningen avslutade vi ärendet och meddelade Tullverket samt importören att vi inte hade hittat några brister.

För varor som innehöll ämnen över gränsvärdena i lagstiftningen eller om varorna inte var korrekt märkta gavs importören tillfälle att yttra sig om de observerade bristerna. Därefter fattade Kemikalieinspektionen ett beslut om saluförbud vilket inkluderar förbud mot import av varorna. En kopia på detta beslut sändes till Tullverket. Tullverket skrev sedan ett beslut till importören om att godset inte kan frigöras för fri omsättning. Detta beslut grundade sig på bedömningen i Kemikalieinspektionens beslut. Varorna togs om hand av Tullverket för att senare destrueras eller föras ut ur EU.

² XRF = X-Ray Fluorescens. Instrumentet använder röntgenstrålning för att avgöra vilka grundämnen ytan på en vara består av.

Kemikalieinspektionen anmälde produkter som innehöll ämnen över gällande gränsvärden till Safety Gate³. De företag som importerat smycken eller plastvaror med för höga halter kadmium, bly och ftalater anmäldes till polismyndigheten för vidare utredning.

I några fall valde vi att göra en besöksinspektion hos företag som importerat varor med brister. Detta var några företag som återkom flera gånger under året. Vid besöksinspektionen kontrollerades företagets rutiner för kravställande vid inköp och de fick information om regelverket och möjlighet att ställa frågor.

Vi deltog även i ett EU-gemensamt projekt⁴ där leksaker som konsumenter köpt via onlinemarknadsplatser från säljare utanför EU kontrollerades. Vid dessa kontroller undersökte vi det kemiska innehållet samt märkningen på leksaker. Kontrollerna gjordes på plats i tullager tillsammans med Tullverket.

2.2 Kemiska produkter

Vid förfrågningar från Tullverket gällande kemiska produkter har kontrollen främst koncentrerats på att säkerställa att de kemiska produkter som släpps ut på svenska marknaden kommer att vara korrekt klassificerade och märkta enligt CLP-förordningen och att märkningen är på svenska. I de fall då det varit relevant har även eventuella begränsningar eller andra krav enligt Reach-förordningen kontrollerats.

I de fall Kemikalieinspektionen direkt utifrån informationen från Tullverket kunnat konstatera att produkten inte hade en brist meddelades detta till Tullverket. Därefter kunde Tullverket frigöra sändningen. Om informationen däremot inte var tillräcklig för att göra bedömningen efterfrågades mer information, exempelvis säkerhetsdatablad, fotografier av produkterna och förpackningsmärkningen. Om det fortfarande inte gick att avgöra lagefterlevnad inleddes ett tillsynsärende mot importören samtidigt som myndigheten begärde att Tullverket skjuter upp frigörandet av produkterna.

När det framkom information om brister av lagefterlevnad i ärenden som medförde att produkterna inte får sättas ut på marknaden fattade Kemikalieinspektionen beslut om saluförbud.

³ Safety Gate är ett EU-gemensamt system dit marknadskontrollmyndigheter anmäler produkter som har kontrollerats och som utgör risker. Systemet har tidigare haft namnet Rapex. [Safety Gate for dangerous non-food products \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/safetygate/)

⁴ [Large scale EU customs control action shows most third-country e-commerce goods do not follow standards - Taxation and Customs Union](https://ec.europa.eu/taxation-customs/eu-customs-control-action-shows-most-third-country-e-commerce-goods-do-not-follow-standards-taxation-and-customs-union)

Under 2025 så har vi även genomfört ett projekt där vi använt importdata från Tullverket för att identifiera företag som importerar kemiska produkter under några utvalda varukoder. Det stora antalet företag som faller ut för de här kriterierna gör att det inte går att kontrollera allt redan vid gränsen. Vi valde därför att fokusera på de fåtal företag som tagit in störst mängder och som dessutom varit okända för oss (det vill säga inte är anmälda till myndighetens produktregister) och genomfört kontroll först efter frisläppande av produkterna.

De identifierade företagen har inspekterats genom besök på företaget snarast möjligt efter importen. På besöken har vi fysiskt kunnat säkerställa vilka kemiska produkter som importerats för att sen kontrollera lagefterlevnad. Besöken har även varit inriktade på att informera företagen om kemikalielagstiftningen och ta reda på företagets förutsättningar för att kunna följa den. Därefter har normal ärendegång i tillsynsärenden skett med krav på rättelse av brister.

2.3 Bekämpningsmedel

Kemikalieinspektionen stödjer Tullverket i deras hantering av bekämpningsmedel genom att besvara frågor om import. Kontrollen fokuserar på om bekämpningsmedlet är tillåtet på den svenska marknaden. Det innefattar att kontrollera om det för produkten finns dispens eller produktgodkännande. Vissa produkter kan även vara undantagna från godkännandekravet under en övergångsperiod. Om det visade sig att bekämpningsmedlet inte var tillåtet meddelade vi Tullverket detta, så att de kunde stoppa importen.

Om bekämpningsmedlet saknade ett produktgodkännande, kontrollerade vi ifall det hade dispens eller om det var undantaget från produktgodkännande (gäller vissa typer av biocider). Ibland behövdes ytterligare information från Tullverket om bekämpningsmedlet för att kunna göra en bedömning om importen var möjlig.

Ett annat arbetssätt som kan tillämpas är att Tullverket skickar in tips till Kemikalieinspektionen angående import av produkter med misstänkta brister av annan art än avsaknad av produktgodkännande. Det kan till exempel handla om ett ärende gällande en större mängd produkt med misstänkta märkningsbrister som ska importeras av ett företag. Ärendet kan då behöva följas upp närmare för att, till exempel, kontrollera om produkterna kommer att märkas om med svenska etiketter.

3. Resultat

3.1 Varor

Kemikalieinspektionen fick under 2025 information från Tullverket om 171 sändningar som innehöll smycken, elektriska produkter, leksaker och några andra varutyper. I 122 av dessa fall gjorde vi ett ingripande och kontrollerade varuprover.

Totalt kontrollerade vi 599 varor under året. Av dessa var 228 smycken, 152 elektriska produkter, 186 leksaker (de flesta elektriska) och 33 plastvaror. Exempel på typer av varor som vi kontrollerade var halsband, elektriska leksaker, nödradioapparater, kablar, lampor, högtalare och nyckelringar.

293 av de 599 kontrollerade varorna hade sådana brister att vi fattade beslut som saluförbud för dem, vilket innebar att de inte fick importeras till Sverige. Några vanliga brister var att lödningar i elektriska produkter och elektriska leksaker innehöll för höga halter bly eller att metalledar av smycken innehöll för höga halter kadmium. Vissa varor fick saluförbud på grund av bristande märkning, till exempel att CE-märke eller kontaktuppgifter till tillverkare saknades. I tabell 1 nedan ges en översikt över vilken typ av varor som stoppades.

Tabell 1. Översikt av hur många varor som har kontrollerats och funnits ha brister inom olika varukategorier.

	Smycken	Elektriska produkter	Leksaker	Plastvaror	Totalt
Antal olika sorters varor	228	152	186	33	599
Antal olika sorters varor som omfattas av saluförbud	15	92	181	5	293

Vi kontrollerade ett varuprov av varje sorts produkt per sändning. I de flesta fall innehöll sändningen många exemplar av varje sorts produkt. Det totala antalet varor som stoppats vid gränsen på grund och belagts med saluförbud vid våra kontroller under 2025 var drygt 43 000.

3.2 Kemiska produkter

Under 2025 inkom 18 förfrågningar gällande kemiska produkter och i 9 av fallen kunde vi redan utifrån Tullverkets underlag säkerställa att det inte fanns några brister som förhindrade ett frisläppande av produkterna. I övriga 9 ärendena

krävdes att ett inspektionsärende inleddes för att få in bättre underlag och kunna utreda regelefterlevnad.

Förfrågningarna har med något enstaka undantag gällt olika former av rengörings- och doftprodukter och under året så har vi totalt granskat 52 olika produkter. Genom att stoppa sändningar och använda våra marknadskontrollåtgärder, som exempelvis beslut om saluförbud, så har vi säkerställt att ca 69 000 förpackningar varit korrekt klassificerade och att märkningsunderlag enligt lagstiftningen funnits, innan de tillåts släppas ut på marknaden för att märkas om. I ett ärende togs ett beslut om saluförbud för nästan 11 000 förpackningar (10 olika produkter) då importören inte kunnat visa på vare sig underlag eller kunskap för att kunna säkerställa regelefterlevnad och sändningen återexporterades därefter till leverantören.

I det projekt där vi inspekterat företag som identifierades utifrån importdata från Tullverket har 10 besöksinspektioner genomförts. Det vill säga att vi kontrollerade först efter att godset fått importeras och därmed att viss försäljning kunnat ske innan besöket. Totalt granskades 28 produkter, varav de flesta har varit rengöringsprodukter som disk- och tvättmedel. Av dessa hade 24 produkter, motsvarande ca 100 ton, sådana brister gällande klassificering och märkning så att rättelse behövde ske innan de kunde börja säljas igen. Exempel på brister har varit ingen märkning alls, ingen svensk märkning, samma märkning för alla produkter trots olika klassificering samt felaktig klassificering och märkning.

I projektet så har det beslutats om två saluförbud och skrivits fem anmälningar om misstänkt miljöbrott för de åtta företag som satt produkter på marknaden. I ett ärende har godset återexporterats då företaget inte kunnat uppnå regelefterlevnad och i ett annat ärende hade godset totalförstörts då en lastbil välts i diket och inga produkter därmed sålts på marknaden.

3.3 Bekämpningsmedel

Under 2025 inkom det 100 förfrågningar från Tullverket gällande bekämpningsmedel. Av dessa var 66 förfrågningar om biocidprodukter och 10 var förfrågningar om växtskyddsmedel. Övriga förfrågningar handlade om produkter som inte bedömdes falla in under någon lagstiftning som berör bekämpningsmedel. Dessa förfrågningar gällde gränsdragningsprodukter, som till exempel produkter inom medicinteknik.

Vid kontroll visade det sig att 13 av biocidförsändelserna och sju av växtskyddsmedelsförsändelserna gällde otillåtna produkter. Sammanfattningsvis

stoppades 20 försändelser av bekämpningsmedel från att importeras till Sverige. Det motsvarar 20 procent av försändelserna som vi mottog frågor om.

Av de 13 biocidförsändelserna som konstaterats olagliga var importören en privatperson i fyra fall, ett företag i två fall och okänd importör i sju fall. En av de olagliga försändelserna var en rodenticid (rått- och musmedel, produkttyp 14), sju försändelser var insektsmedel (avskräckande och tilldragande medel inom produkttyp 18 och 19) och fem försändelser var desinfektionsmedel (produkttyp 2).

Av de sju växtskyddsmedelsförsändelserna som konstaterats olagliga var importören en privatperson i två fall och okänd importör i fem fall. De olagliga försändelserna av växtskyddsmedel var bland annat ogräsmedel med dimetylaminsalt samt insektsmedel.

Tabell 2. Tabellen visar antalet förfrågningar från Tullverket, antal otillåtna biocidprodukter och växtskyddsmedel, samt produkter som ej faller under någon lagstiftning som berör bekämpningsmedel.

	Biocidprodukter	Växtskyddsmedel	Övriga produkter (ej bekämpningsmedel)
Antal förfrågningar från Tullverket	66	10	24
Antal otillåtna produkter	13	7	-

4. Diskussion och slutsatser

Tullverket och Kemikalieinspektionen har under flera år samarbetat för att förbättra kontrollerna av importerade produkter för att kontrollera att de uppfyller kraven i kemikalielagstiftningen. Samarbetet har skett både genom riktade insatser och genom att Tullverket löpande informerar Kemikalieinspektionen när de hittar produkter som misstänks inte uppfylla kraven. Samarbetet under 2025 har lett till fortsatt utvecklade rutiner som har bidragit till en tydligare och mer effektiv tillsyn.

När det gäller varor har vi fokuserat på att kontrollera smycken, elektriska produkter och leksaker. Utifrån den riskbaserade tillsynen som Kemikalieinspektionen bedriver kan vi konstatera att dessa typer av varor ofta innehåller för höga halter av begränsade ämnen eller märkningsbrister. Dessutom kan vi relativt enkelt kontrollera förekomst av ämnen i dessa varor med myndighetens XRF-instrument för testning av begränsade ämnen, vilket ger kortare handläggningstider.

Under året har vi kommit i kontakt med många företag som har importerat produkter som vid vår kontroll visat sig vara bristfälliga. I de flesta fall var kunskapen om kemikalielagstiftningen låg och genom kontrollerna har vi fått möjlighet att informera företagen om regelverket. I några fall har vi även gjort besöksinspektioner där företagens rutiner för kravställande vid inköp kontrollerats och de har fått information om regelverket.

Av de 599 varor som vi kontrollerade under 2025 var det 293 varor som inte tilläts importeras, vilket motsvarar 49 procent. Jämfört med tidigare år har antalet varor som vi kontrollerar i samarbete med Tullverket ökat. Under 2024 gjorde vi ingripande och kontrollerade 460 varor jämfört med 599 varor under 2025.

Under 2025 så har antalet förfrågningar gällande kemiska produkter fortsatt vara klart färre än produktgrupperna varor och bekämpningsmedel. Vår förhoppning är att antalet kommer att öka framöver efter en del planerade utbildningsinsatser under 2026.

Vi har för 2025 haft ett större fokus på att säkerställa möjligheterna till korrekt klassificering och märkning enligt CLP-förordningen. Det har inneburit att vi har behövt begära stopp för frisläppande av flera sändningar med stora mängder förpackningar än under 2024. För nästan 69 000 förpackningar behövde det säkerställas korrekt märkning/märkningsunderlag innan godset kunnat frisläppas, vilket indikerar att det finns många importörer som inte har kunskap eller underlag för att säkerställa att korrekt faro- och skyddsinformation lämnas på svenska genom märkningen. Under 2026 kommer detta fortsatt vara ett viktigt fokus.

Vad gäller projektet med besöksinspektioner hos företag som importerar kemiska produkter som genomförts under 2025 så har resultatet där ännu tydligare visat att det finns många okunniga importörer som tar in stora mängder av kemiska produkter med bristfällig lagefterlevnad. En nackdel med denna typ av projekt, jämfört med de löpande förfrågningarna från Tullverket, är att kontrollen görs först efter att produkterna blivit frisläppta. Detta har inneburit att importörer haft möjlighet till att börja sälja bristfälliga produkter på svenska marknaden. Detta har lett till flera anmälningar om misstänkt miljöbrott. Då det inte går att stoppa alla sändningar vid gränsen på grund av begränsade resurser hos både Kemikalieinspektionen och Tullverket är detta ändå ett sätt att få kontakt med importörer och påverka hur de agerar vid framtida importer. Resultatet visar dock tydligt att det finns ett mycket stort behov av marknadskontroll och att projektet varit motiverat. Vi avser därför att utveckla metodiken ytterligare i ett liknande projekt under 2026.

Förfrågningar från Tullverket angående import av bekämpningsmedel har minskat från 2024 till 2025. Under 2025 fick Kemikalieinspektionen 100 förfrågningar, till skillnad från 2024, då 184 förfrågningar inkom. Den typ av bekämpningsmedel som förfrågningarna främst gällde var biocider (66 procent), vilket kan bero på att det kan vara svårare för Tullverket att fastställa om den typen av produkter får importeras. Vissa biocidprodukter behöver ett produktgodkännande, andra behöver det inte i nuläget. Det som avgör är bland annat vilket aktivt ämne, eller aktiva ämnen, som finns i produkten, om det aktiva ämnet utvärderas på EU-nivå och vad produkten har för användningsområde. För växtskyddsmedel finns det inte undantag på samma sätt, där ska en produkt ha ett produktgodkännande eller en dispens för att få importeras.

Kemikalieinspektionen har för avsikt att fortsätta samarbetet med Tullverket på olika sätt, och i vissa fall utöka det, för att kontrollera om importerade produkter uppfyller kraven i kemikalielagstiftningen. Dessa kontroller är ett prioriterat område för Kemikalieinspektionen.

Kemikalieinspektionen

Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress

Löfströms Allé 5, 172 66 Sundbyberg
kemi@kemi.se
www.kemikalieinspektionen.se

